

- Opracowanie procedury postępowania z noworodkiem w wybranym stanie zagrożenia życia z (wybraną) współistniejącą chorobą metaboliczną. Zgodnie z etapami postępowania leczniczego opracować działania pielęgnacyjne i dokonać ich oceny.

* Zaliczenie w warunkach symulowanych z użyciem fantomu i niezbędnego sprzętu wymaganego do podjęcia czynności resuscytacyjnych,

7. WYKAZ ŚWIADCZEŃ ZDROWOTNYCH, DO KTÓRYCH JEST UPRAWNIONA PIELEŃNIARKA, POŁOŻNA PO UKOŃCZENIU SPECJALIZACJI W DZIEDZINIE PIELEŃNIARSTWA NEONATOLOGICZNEGO

1. Monitorowanie stanu zdrowia oraz rozwoju noworodka zdrowego, przedwcześnie urodzonego i chorego z wykorzystaniem obowiązujących skal (Dubowitz, Ballarda, Brazeltona, Apgar, Amiel-Tison) i siatek centylowych.
2. Edukacja położnicy w zakresie karmienia naturalnego i przystawianie dziecka do piersi w sytuacjach utrudniających karmienie ze strony matki, bądź noworodka.
3. Ocena charakteru, natężenia i lokalizacji doznań bólowych za pomocą dostępnych narzędzi do oceny bólu.
4. Realizacja i dokumentowanie procesu pielęgnowania noworodka zdrowego, chorego i wymagającego intensywnego nadzoru.
5. Edukacja rodziców w zakresie pielęgnacji dziecka z chorobą przewlekłą lub urazem okołoporodowym.
6. Pobieranie materiału do badań diagnostycznych (krew, mocz, kał, pot, wymazy bakteriologiczne).
7. Wykonywanie działań i zabiegów wynikających z ustalonego przez zespół terapeutyczny planu leczenia oraz ocenianie skuteczności terapeutycznej i rozpoznawanie skutków ubocznych realizowanego leczenia farmakologicznego.
8. Przygotowanie i podawanie leków różnymi drogami.
9. Wykorzystywanie różnych sposobów żywienia noworodka zdrowego i chorego, dobór metod karmienia noworodka chorego w zależności od stopnia dojrzałości i stanu klinicznego.
10. Zapobieganie powikłaniom w przebiegu leczenia chirurgicznego i pielęgnowania noworodka poprzez podejmowanie stosownych działań zgodnie z przyjętymi standardami i procedurami postępowania w tym zakresie.
11. Przygotowanie noworodka do operacji i transportu na blok operacyjny.
12. Sprawowanie opieki pooperacyjnej nad noworodkiem zgodnie z przyjętymi w oddziale procedurami (obserwacja, toaleta ciała, toaleta drzewa oskrzelowego, zmiana opatrunków, zmiana pozycji, zdjęcie szwów, toaleta rany pooperacyjnej).
13. Zapobieganie i rozpoznawanie powikłań w przebiegu leczenia chirurgicznego i pielęgnowania noworodka poprzez podejmowanie stosownych działań zgodnie z przyjętymi standardami i procedurami postępowania w tym zakresie.
14. Stosowanie stymulacji dotykowej – masażu noworodka oraz wykorzystywanie w opiece założeń programu wczesnej stymulacji rozwojowej, stosowanie metody Kangura.
15. Wykonywanie toalety drzewa oskrzelowego i rurki intubacyjnej.
16. Wykonywanie szczepień ochronnych (BCG i WZW) u noworodków zdrowych i przedwcześnie urodzonych zgodnie z obowiązującymi zasadami.
17. Przygotowanie noworodka w różnym stanie zdrowia do badań diagnostycznych i zabiegów (badania radiologiczne, cewnikowanie naczyń pępowinowych, nakłucie jamy płucnej, fototerapia).

18. Przygotowanie noworodka przedwcześnie urodzonego/chorego i w stanie zagrożenia życia do transportu.
19. Sprawowanie opieki nad noworodkiem wymagającym wsparcia oddechowego, wentylacji konwencjonalnej lub oscylacyjnej, z uwzględnieniem specyfiki wentylacji z użyciem tlenu azotu.
20. Wykonanie wentylacji z użyciem maski twarzowej i worka oddechowego*, założenie rurki ustno-gardłowej i wykonanie pośredniego masażu serca u noworodka w stanach zagrożenia życia.
21. Współuczestniczenie w projektowaniu regulacji etyczno-deontologicznych w neonatologii.
22. Wdrażanie i realizowanie programów mających na celu zmniejszenie umieralności okołoporodowej noworodków.
23. Prowadzenie wczesnej stymulacji rozwojowej noworodka przedwcześnie urodzonego/chorego.
24. Współpraca z rodziną i udzielanie wsparcia w sytuacjach trudnych.
25. Opracowywanie procedur wysokospecjalistycznych zabiegów pielęgniarstwa wykonywanych u noworodka chorego i w stanach zagrożenia życia.
26. Monitorowanie jakości opieki nad noworodkiem i tworzenie standardów opieki w pielęgniarstwie neonatologicznym.

8. LITERATURA

1. Bałanda A. (red.): *Opieka nad noworodkiem*. Wyd. Lekarskie PZWL, Warszawa 2009
2. Bałanda-Bałdyga A., Pilewska-Kozak A., Łepecka-Klusek C.: *Wentylacja noworodka – nowoczesne rozwiązania technologiczne*. „Ogólnopolski Przegląd Medyczny” 2013, 3: 22–25
3. Bernatowska E., Grzesiowski P.: *Szczepienia ochronne obowiązkowe i zalecane – od A do Z z uaktualnionym kalendarzem szczepień na 2015 r.* Wyd. Lekarskie PZWL, Warszawa 2015
4. Bień A. (red.): *Opieka nad kobietą ciężarną*. Wyd. Lekarskie PZWL, Warszawa 2009
5. Bożkowska K., Kamińska E.: *Dawkowanie leków u noworodków dzieci i młodzieży*. Wyd. Lekarskie PZWL, Warszawa 2013
6. Cantor R.M., Sadowitz P.D. (red.): *Stany naglące u noworodka*. Szczapa J. (red. wydania polskiego), Wyd. Lekarskie PZWL, Warszawa 2011
7. Dangel T. (red.): *Zaniechanie i wycofywanie się z uporczywego leczenia podtrzymującego życie u dzieci*. Polskie Towarzystwo Pediatryczne, Warszawa 2011
8. Gajewska E.: *Wentylacja nieinwazyjna u noworodków*. Wyd. Lekarskie PZWL i WOŚP, Warszawa 2012
9. Helwich E. (red. wydania polskiego): *Resuscytacja noworodka*. Wydawnictwo Elsevier, Urban & Partner, Wrocław 2013
10. Helwich E. (red.): *Wcześniak*. Wydawnictwo Lekarskie PZWL, Warszawa 2002
11. Kaczmarski M., Piskorz-Ogórek K. (red.): *Pediatrics i pielęgniarstwo pediatryczne. Wybrane zagadnienia*. Wydawnictwo Help-Med, Kraków 2014
12. Kmita G. (red.): *Dziecko urodzone przedwcześnie i jego rodzice. Wybrane aspekty psychologiczne*. Paradygmat, Warszawa 2013
13. Lumsden H., Holmes D.: *Noworodek i jego rodzina. Praktyka położnicza*. Iwanowicz-Palus G. (red. wyd. polskiego), Wyd. Lekarskie PZWL, Warszawa 2011
14. Jaroszewska-Świątek B., Szałkiewicz-Warowicka E.: *Wybrane patologie okresu noworodkowego [w:] Kaczmarski M., Piskorz-Ogórek K. (red.): Pediatrics i pielęgniarstwo pediatryczne. Wybrane zagadnienia*. Wydawnictwo Help-Med, Kraków 2014

15. Książek J.: *Standardy leczenia żywieniowego w pediatrii 2013*. Wydawnictwo Lekarskie PZWL, Warszawa 2013
16. Młynarska K.: *Wybrane diagnozy i interwencje pielęgniarskie w patologiach okresu noworodkowego* [w:] Kaczmarek M., Piskorz-Ogórek K. (red.): *Pediatrica i pielęgniarstwo pediatryczne. Wybrane zagadnienia*. Wydawnictwo Help-Med, Kraków 2014
17. Materiały Szkoleniowe dla pielęgniarek i położnych epidemiologicznych: *Zestaw podstawowych wymogów pielęgnacji wkłucia centralnego i obwodowego. Bundle of Care*. Polskie Stowarzyszenie Pielęgniarek Epidemiologicznych, Katowice 2012
18. Piątek A. (red.): *Standardy opieki pielęgniarskiej w praktyce. Przewodnik metodyczny*. Naczelna Izba Pielęgniarek i Położnych, Warszawa 1999
19. Pilewska-Kozak A.: *Organizacja oddziału intensywnej opieki neonatologicznej*. OPM 2012, 11: 12–16
20. Pilewska-Kozak A.B. (red.): *Opieka nad wcześniakiem*. Wyd. Lekarskie PZWL, Warszawa 2009
21. Rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 23 września 2010 r. w sprawie standardów postępowania oraz procedur medycznych przy udzielaniu świadczeń zdrowotnych z zakresu opieki okołoporodowej sprawowanej nad kobietą w okresie fizjologicznej ciąży, fizjologicznego porodu, porożu oraz opieki nad noworodkiem
22. Salamończyk M., Łozińska-Czerniak A., Dmoch-Gajzlerska E.: *Neonatologia. Praktyczne umiejętności w opiece nad noworodkiem*. Wyd. Lekarskie PZWL, Warszawa 2014
23. *Standardy opieki medycznej nad noworodkiem w Polsce. Zalecenia Polskiego Towarzystwa Neonatologicznego*, Warszawa 2015
24. Szczapa J. (red.): *Podstawy neonatologii*. Wydawnictwo PZWL, Warszawa 2008

